

srijeda, 19. svibnja 2021.

P9_TA(2021)0242

Zaštita ljudskih prava i vanjska migracijska politika EU-a

Rezolucija Europskog parlamenta od 19. svibnja 2021. o zaštiti ljudskih prava i vanjskoj migracijskoj politici EU-a (2020/2116(INI))

(2022/C 15/07)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Opću deklaraciju UN-a o ljudskim pravima iz 1948. godine, a posebno njezine članke 13. i 14.,
- uzimajući u obzir Konvenciju o statusu izbjeglica iz 1951. i njezin dodatni protokol,
- uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima iz 1966. i Međunarodni pakt o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima iz 1966. te njihove dodatne protokole,
- uzimajući u obzir Međunarodnu konvenciju o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije iz 1966.,
- uzimajući u obzir Konvenciju protiv mučenja i drugih oblika okrutnog, neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja iz 1984. te posebno članak 3. i njezin dodatni protokol,
- uzimajući u obzir Konvenciju o pravima djeteta iz 1989. i njezine dodatne protokole,
- uzimajući u obzir Međunarodnu konvenciju o zaštiti prava svih radnika migranata i članova njihovih obitelji iz 1990.,
- uzimajući u obzir Međunarodnu konvenciju o zaštiti svih osoba od prisilnog nestanka,
- uzimajući u obzir Protokole UN-a iz Palermo o trgovini ljudima i krijumčarenju migranata,
- uzimajući u obzir Rimski statut Međunarodnog kaznenog suda,
- uzimajući u obzir izvješće glavnog tajnika Ujedinjenih naroda o promicanju i zaštiti ljudskih prava, između ostalog i mogućnostima i načinima promicanja ljudskih prava migranata od 3. kolovoza 2015.,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Opće skupštine UN-a br. 71/1 od 19. rujna 2016. o Deklaraciji iz New Yorka o izbjeglicama i migrantima,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Opće skupštine UN-a br. 72/179 od 19. prosinca 2017. o zaštiti migranata,
- uzimajući u obzir rad raznih međunarodnih mehanizama za zaštitu ljudskih prava, uključujući izvješća posebnog izvjestitelja UN-a o ljudskim pravima migranata, posebice njegovo praćenje regionalnog ispitivanja o upravljanju vanjskim granicama Europske unije i njegovu utjecaju na ljudska prava migranata od 8. svibnja 2015., te izvješće o pravu na slobodu udruživanja migranata iz svibnja 2020., i drugih posebnih izvjestitelja, Univerzalni periodični pregled i rad drugih ugovornih tijela,
- uzimajući u obzir djelovanje i izvješća Ureda Visokog povjerenika za ljudska prava, uključujući preporučena načela i smjernice o ljudskim pravima i međunarodnim granicama i izvješće o stanju migranata u tranzitu,
- uzimajući u obzir Globalni sporazum za sigurne, propisne i zakonite migracije te Globalni sporazum o izbjeglicama, koje je Opća skupština UN-a donijela 2018.,

srijeda, 19. svibnja 2021.

- uzimajući u obzir Zajedničke smjernice o utjecajima pandemije bolesti COVID-19 na ljudska prava migranata od 26. svibnja 2020. UN-ova odbora za zaštitu prava svih radnika migranata i članova njihovih obitelji te posebnog izvjestitelja UN-a o ljudskim pravima migranata,
- uzimajući u obzir načela iz Dhake o odgovornom zapošljavanju i pružanju pomoći radnicima migrantima,
- uzimajući u obzir članak 21. Ugovora o Europskoj uniji (UEU),
- uzimajući u obzir članke 79. i 80. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
- uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”),
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 656/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o utvrđivanju pravila za nadzor vanjskih morskih granica u kontekstu operativne suradnje koju koordinira Europska agencija za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica Europske unije ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir relevantna izvješća Agencije Europske unije za temeljna prava,
- uzimajući u obzir novi pakt o migracijama i azilu koji je Komisija predložila 23. rujna 2020.,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća o Akcijskom planu EU-a za ljudska prava i demokraciju 2020. – 2024., te priloženi Akcijski plan EU-a za ljudska prava i demokraciju 2020. – 2024., o čemu se Vijeće dogovorilo 17. studenoga 2020.,
- uzimajući u obzir Zajedničku komunikaciju Komisije Europskom parlamentu i Vijeću od 25. ožujka 2020. pod naslovom „Akcijski plan EU-a za ljudska prava i demokraciju za razdoblje 2020. – 2024.” (JOIN(2020)0005),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 18. studenoga 2011. o globalnom pristupu migraciji i mobilnosti (COM(2011)0743),
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 7. lipnja 2016. o uspostavi novog Okvira za partnerstvo s trećim zemljama u okviru Europskog migracijskog programa (COM(2016)0385),
- uzimajući u obzir radni dokument službi Komisije o pristupu temeljenom na pravima koji obuhvaća sva ljudska prava za razvojnu suradnju EU-a od 30. travnja 2014. (SWD(2014)0152),
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 23. rujna 2020. o novom paktu o migracijama i azilu (COM(2020)0609),
- uzimajući u obzir izjavu iz Malte članova Europskog vijeća o vanjskim aspektima migracija: rješavanje pitanja srednjosredozemne rute od 3. veljače 2017.,
- uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Europskom parlamentu i Vijeću od 25. studenoga 2020. o Akcijskom planu za rodnu ravnopravnost III.: ambiciozna vizija rodne ravnopravnosti i osnaživanja žena za vanjsko djelovanje EU-a (SWD(2020)0284),
- uzimajući u obzir Zajedničku komunikaciju Europskom parlamentu i Vijeću od 9. ožujka 2020. naslovljenu „Put prema sveobuhvatnoj strategiji s Afrikom” (JOIN(2020)0004),
- uzimajući u obzir sporazum Zajednički put naprijed o migracijskim pitanjima između Afganistana i EU-a, potpisan 3. listopada 2016.,
- uzimajući u obzir izjavu EU-a i Turske od 18. ožujka 2016.,

⁽¹⁾ SL L 189, 27.6.2014., str. 93.

srijeda, 19. svibnja 2021.

- uzimajući u obzir druge neformalne dogovore, posebno one s Gambijom (Dobre prakse identifikacije i povratka, koji je stupio na snagu 16. studenoga 2018.), Bangladešom (Standardni operativni postupci, dogovoreno u rujnu 2017.), Etiopijom (Postupci prijma, dogovoreno 5. veljače 2018.), Gvinejom (Dobre prakse, na snazi od srpnja 2017.) i Obalom Bjelokosti (Dobre prakse, na snazi od listopada 2018.),
 - uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o pitanjima povezanim s migracijama, posebice one od 25. listopada 2016. o ljudskim pravima i migracijama u trećim zemljama⁽²⁾, od 17. prosinca 2014. o situaciji na Sredozemlju i potrebi za cjelovitim pristupom EU-a migraciji⁽³⁾, od 29. travnja 2015. o nedavnim tragedijama u Sredozemnom moru i migracijskoj politici i politici azila u EU-u⁽⁴⁾ te od 12. travnja 2016. o situaciji na Sredozemlju i potrebi za cjelovitim pristupom EU-a migraciji⁽⁵⁾,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 5. srpnja 2016. o borbi protiv trgovanja ljudima u vanjskim odnosima EU-a⁽⁶⁾,
 - uzimajući u obzir razna izvješća organizacija civilnog društva o stanju u pogledu ljudskih prava migranata,
 - uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 23. rujna 2020. naslovljenu „Smjernice Komisije za provedbu pravila EU-a o definiranju i sprječavanju olakšavanja neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka” (C(2020)6470),
 - uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 25. studenoga 2020. o poboljšanju djelotvornosti razvoja i učinkovitosti pomoći⁽⁷⁾,
 - uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir mišljenja Odbora za razvoj i Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A9-0060/2021),
- A. budući da je migracija globalni fenomen pojačan globalizacijom, rastućim sukobima, nejednakostima, klimatskim promjenama i uništavanjem okoliša; budući da postupni, normativni razvoj u modernom međunarodnom okviru ljudskih prava za prava izbjeglica i migranata, neovisno o njihovom pravnom statusu, predstavlja izvor napretka i kolektivni ponos za čovječanstvo; budući da su, međutim, migranti, a posebno nasilno raseljene osobe, i dalje među najosjetljivijim skupinama i skupinama u najnepovoljnijem položaju u svijetu te se i dalje suočavaju s povredama njihovih prava; budući da su žene, djeca, starije osobe i osobe s invaliditetom među najosjetljivijim migrantima; budući da migracije za mnoge pojedince i dalje znače ljudsko putovanje narušeno patnjom, diskriminacijom i nasiljem; budući da su tisuće migranata izgubile život na svojoj migracijskoj ruti;
- B. budući da su migracije za Europsku uniju i njezine države članice bile te će i dalje biti izazov i prilika; budući da najizloženije države članice snose nerazmjernu odgovornost zbog svojeg zemljopisnog položaja; budući da odgovornost mora ići ruku pod ruku sa solidarnošću; budući da Europska unija kao povijesna regija emigracije i imigracije te kao zajednica ujedinjena temeljnim vrijednostima ljudskog dostojanstva, slobode i ljudskih prava i kao jedan od najvećih donatora na svijetu koji promiče održivi razvoj, pruža podršku raseljenim osobama, rješava temeljne uzroke migracija i na multilateralnim forumima radi na pronalaženju trajnih rješenja, ima posebnu dužnost poštovati, štiti i promicati prava migranata, posebice u svojim vanjskim odnosima; budući da ljudsko dostojanstvo svih migranata mora biti u središtu svih politika EU-a koje se bave tim pitanjima;

⁽²⁾ SL C 215, 19.6.2018., str. 111.

⁽³⁾ SL C 294, 12.8.2016., str. 18.

⁽⁴⁾ SL C 346, 21.9.2016., str. 47.

⁽⁵⁾ SL C 58, 15.2.2018., str. 9.

⁽⁶⁾ SL C 101, 16.3.2018., str. 47.

⁽⁷⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0323.

srijeda, 19. svibnja 2021.

- C. budući da sveobuhvatan pristup migracijama i sustavu azila podrazumijeva razmatranje vanjske dimenzije migracijske politike EU-a; budući da učinak vanjske dimenzije uvelike ovisi o objedinjenome djelovanju na razini EU-a i aktivnoj koordinaciji aktivnosti s vanjskim partnerima;
- D. budući da se u Europskom konsenzusu o razvoju usvojenom u lipnju 2017. ističe da migracija i mobilnost kojima se dobro upravlja mogu pozitivno doprinijeti uključivom rastu i održivom razvoju u skladu s Programom do 2030.;
- E. budući da se povrede ljudskih prava, povrede međunarodnog humanitarnog prava i/ili prava o izbjeglicama, kao što su zabrana prisilnog udaljenja ili vraćanja, prisilno vraćanje migranata i nasilni napadi na migrante, proizvoljna i neograničena pritvaranja u neljudskim uvjetima, iskorištavanje, mučenje i drugi oblici zlostavljanja koji obuhvaćaju silovanje, nestanak i smrt, sve više prijavljuju na globalnoj razini, među ostalim i na vanjskim granicama EU-a; budući da su države članice dužne poštovati pravo Unije, pravo o ljudskim pravima i međunarodno pravo, humanitarno pravo i pravo o izbjeglicama; budući da Komisija mora zajamčiti da države članice ispunjavaju svoje humanitarne obveze i obveze u pogledu ljudskih prava te da mora pokrenuti postupke zbog povrede u slučaju da se te obveze ne ispune; budući da Komisija tek treba djelovati u slučaju dokazanih ili navodnih slučajeva prisilnog vraćanja;
- F. budući da je spašavanje na moru zakonska obveza prema međunarodnom pravu, a posebno prema članku 98. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora, kojim se propisuje obveza pružanja pomoći svakoj osobi koja je u nevolji na moru; budući da se jačanje kapaciteta upravljanja granicama i borbe protiv krijumčarenja i trgovine ne bi smjelo koristiti za kriminalizaciju migranata, niti onih koji im pomažu; budući da je Komisija pozvala države članice koje to još nisu učinile da primijene članak 1. stavak 2. Direktive 2002/90/EZ ⁽⁸⁾ (Direktiva o olakšavanju);
- G. budući da se Komunikacija Komisije o globalnom pristupu migracijama i mobilnosti iz 2011. odnosi na pristup usmjeren na migrante, u kojem se navodi da ljudska prava zauzimaju središnje mjesto, s ciljem jačanja „jednakog poštovanja temeljnih prava i ljudskih prava migranata u zemljama podrijetla, tranzita i odredišta”;
- H. budući da Komisija u svojoj Komunikaciji od 7. lipnja 2016. o uspostavi novog Okvira za partnerstvo s trećim zemljama u okviru Europskog migracijskog programa, koja se temelji na načelima globalnog pristupa migracijama i mobilnosti, naglašava da su migracijska pitanja među najvažnijim prioritetima vanjskih odnosa EU-a; budući da se tim okvirom traži pojačana suradnja s trećim zemljama, posebno onima iz europskoga susjedstva, putem „partnerstava” čiji je cilj osigurati suradnju u području upravljanja migracijama, učinkovito spriječiti nezakonite migracije i ponovno prihvatiti nezakonite migrante, među ostalim i pozitivnim i negativnim poticajima koji proizlaze iz različitih političkih elemenata u okviru nadležnosti EU-a, uključujući politike susjedstva, razvojne pomoći, trgovine, mobilnosti, energetike, sigurnosti i digitalne politike, sve usmjerene prema istom cilju; budući da sva takva „partnerstva” moraju imati jasnu pravnu osnovu;
- I. budući da je u svojoj Komunikaciji iz 2016. Komisija istaknula tri glavna cilja za suradnju s trećim zemljama: spašavanje života u Sredozemnom moru, povećanje stope povratka u zemlje podrijetla i tranzita te omogućavanje migrantima i izbjeglicama da ostanu blizu domova i da izbjegniju opasna putovanja; budući da se u Komunikaciji iz 2016. rješavanje problema nezakonite migracije spominje kao prioritet Unije i uvodi pristup „manje za manje”, pri čemu Komisija izražava spremnost upotrebe svih alata i instrumenata EU-a, osim humanitarne pomoći, kao poticaje kako bi se ostvarila suradnja trećih zemalja u području ponovnog prihvata i kontrole granica;
- J. budući da je borba protiv krijumčarenja migranata zajednički izazov koji zahtijeva suradnju i koordinaciju s trećim zemljama; budući da je cilj novog akcijskog plana EU-a protiv krijumčarenja migranata promicanje suradnje između EU-a i trećih zemalja ciljanim partnerstvima za suzbijanje krijumčarenja migranata kao dijela šireg partnerstva s ključnim trećim zemljama; budući da Europol ima ključnu ulogu u borbi protiv krijumčarenja migranata;

⁽⁸⁾ Direktiva Vijeća 2002/90/EZ od 28. studenoga 2002. o definiranju olakšavanja neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka (SL L 328, 5.12.2002., str. 17.).

srijeda, 19. svibnja 2021.

- K. budući da je suradnja s trećim zemljama ključna za sprečavanje i borbu protiv trgovanja ljudima; budući da je moguće da mreže trgovine ljudima iskorištavaju migracijske putove; budući da trgovina ljudima ima nerazmjerni učinak na žene i djevojčice, koje čine većinu žrtava trgovanja ljudima i trpe nasilje i iskorištavanje duž svoje migracijske rute; budući da mjere protiv trgovine ljudima ne bi smjele nepovoljno utjecati na prava žrtava trgovine ljudima, migranata, izbjeglica i osoba kojima je potrebna međunarodna zaštita;
- L. budući da su od 2016. EU i pojedine države članice umnogostručili broj neformalnih sporazuma i dogovora s trećim zemljama, s ciljem jačanja njihovih operativnih kapaciteta u kontroli i upravljanju granicama te borbi protiv trgovine ljudima; budući da ti sporazumi i dogovori obuhvaćaju i učinkovito vraćanje i ponovni prihvati s trećim zemljama, uključujući zajedničke deklaracije o migracijama, memorandum o razumijevanju, zajedničke putove naprijed, standardne operativne postupke i dobre prakse kao i sporazume o policijskoj suradnji; budući da, slično formalnim sporazumima o ponovnom prihvatu, takvi neformalni dogovori potvrđuju obveze država o ponovnom prihvatu svojih državljana (ili drugih) te uspostavljaju postupke za provođenje povrata u praksi; budući da je od 2016. EU zaključio barem 11 neformalnih sporazuma, ali samo jedan novi sporazum o ponovnom prihvatu; budući da neformalni sporazumi između EU-a i trećih zemalja ne pružaju predvidivu politiku ili stabilne i koherentne zakonske okvirne odredbe o nezakonitoj migraciji;
- M. budući da je Komisija u svojoj Komunikaciji o novom paktu o migracijama i azilu ponovila da su unutarnja i vanjska dimenzija migracija neraskidivo povezane te da su prilagođeni sveobuhvatni i uravnoteženi dijalozi i partnerstva sa zemljama porijekla i tranzita ključni kako bi se riješila pitanja koja su važna i za jedne i za druge, poput glavnih pokretača migracije, borbe protiv krijumčarenja migranata, potpore izbjeglicama koje borave u trećim zemljama i potpore zakonitoj migraciji kojom se dobro upravlja; budući da je, kako je navedeno u Komunikaciji Komisije o novom paktu, angažiranost na regionalnoj i globalnoj razini ključna za dopunjavanje tih dijaloga i partnerstava; nadalje ističe da bi u okviru sveobuhvatnih partnerstava s trećim zemljama migracije trebale biti ugrađene kao jedno od temeljnih pitanja i povezane s drugim politikama, kao što su one povezane s razvojem suradnjom, sigurnosti, vizama, trgovinom, poljoprivredom, ulaganjem i zapošljavanjem, energijom, okolišem i klimatskim promjenama te obrazovanjem;
- N. budući da se Akcijskim planom EU-a za ljudska prava i demokraciju za razdoblje 2020. – 2024. obvezuje EU i njegove države članice da se trebaju „zauzimati se za posebnu zaštitu na koju imaju pravo migranti, izbjeglice, interno raseljene osobe i osobe bez državljanstva”; budući da se tim Akcijskim planom promiče „nediskriminirajući pristup socijalnim uslugama, uključujući kvalitetnu i cjenovno pristupačnu zdravstvenu skrb i obrazovanje (i putem interneta), te izgrađivanje kapaciteta stručnjaka kako bi se odgovorilo na posebne potrebe (...) migranata i izbjeglica” i „podupiranje pristupa upravljanju migracijama koji se temelji na ljudskim pravima i jačanje kapaciteta država, civilnog društva i UN-ovih partnera za primjenu tog pristupa”;
- O. budući da prema podacima Visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR) žene čine oko 48 % izbjegličke populacije u svijetu i čine velik udio osjetljivijih tražitelja azila; budući da se Akcijskim planom EU-a za rodno ravnopravnost III EU obvezuje da osigura da se „ljudska prava žena i djevojaka migrantica u potpunosti ostvare kroz rodno odgovorne migracijske politike, programe i zakone te rodno odgovorno upravljanje migracijama na globalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini”; budući da bi rodno osjetljive migracijske politike zajamčile ostvarenje prava žena, djevojaka i djevojčica te pripadnika skupine LGBTI+ i zaštitu od mogućeg nasilja, uznemirivanja, silovanja i trgovanja ljudima;
- P. budući da su u izvješću bivšeg posebnog izvijestitelja UN-a za ljudska prava migranata za 2015. zabilježeni nedostaci u pristupu EU-a migracijama zbog njegova nedostatka transparentnosti i jasnoće te zbog slabog statusa mnogih sporazuma postignutih u tom okviru, koji prema njegovu mišljenju uglavnom nemaju mjere nadzora ni odgovornosti; budući da i posebni izvijestitelj zaključuje da postoji malo znakova da su partnerstva za mobilnost dovela do dodatnih ljudskih prava ili razvojnih prednosti, dok sveukupna usmjerenost na sigurnost i nedostatak usklađenosti politika u okviru pristupa u cjelini stvaraju rizik da bi sve prednosti koje proizlaze iz projekata za ljudska prava i razvoj mogle biti zasjenjene sekundarnim učincima politika koje su usmjerenije na sigurnost;

srijeda, 19. svibnja 2021.

- Q. budući da su stručnjaci UN-a za ljudska prava i organizacije civilnog društva upozorili da pandemija bolesti COVID-19 globalno ima ozbiljne i nerazmjerne učinke na migrante i njihove obitelji; budući da su pozvali države da zaštite prava migranata i njihovih obitelji, bez obzira na njihov migracijski status; budući da je zbog pandemije produljeno razdoblje razmatranja zahtjeva za azil;
- R. budući da je poštovanje slobode kretanja i prava na rad ključno kako bi se migrantima omogućilo da postanu samostalni i pomaže im u daljnjoj integraciji; budući da su migracije unutar regije važan element tih prekograničnih gospodarskih uzoraka;

I. Okvir migracijske politike i njegova vanjska dimenzija

1. ističe da, uz obvezu utemeljenu na Ugovoru da se pridržavaju vrijednosti poštovanja ljudskog dostojanstva, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava i međunarodnog prava u svim vanjskim poslovima, EU i njegove države članice imaju obveze u pogledu ljudskih prava prema državljanima trećih zemalja kada surađuju u području migracija s trećim zemljama i drugim akterima koji nisu iz EU-a;
2. ističe da te obveze zahtijevaju priznavanje primjenjivosti relevantnih normi, ali i odgovarajuću operacionalizaciju detaljnim i specifičnim instrumentima koji omogućuju učinkovitu zaštitu i zaštitne mjere u praksi te pristupom koji se temelji na ljudskim pravima u cjelokupnom ciklusu migracijske politike, s posebnim naglaskom na ženama migranticama i djeci bez pratnje;
3. zabrinut je zbog sve većeg broja maloljetnika bez pratnje koji putuju nezakonitim migracijskim putovima, kao i zbog nedostatka zaštite za njih; posebno ističe manjak djelotvornog praćenja i izvješćivanja agencija i država članica EU-a o zaštiti maloljetnika bez pratnje; poziva EU da osigura da države članice i treće zemlje izvješćuju o mehanizmima koji se primjenjuju radi zaštite prava djece u skladu s Konvencijom UN-a o pravima djeteta;
4. podsjeća na to da, u skladu sa člankom 3. stavkom 5. i člankom 21. UEU-a i Poveljom, EU i države članice, kada primjenjuju pravo EU-a, u svojem vanjskom i izvanteritorijalnom djelovanju, sporazumima i suradnji u području migracija, granica i azila, poštuju ljudska prava, uključujući pravo na život, pravo na slobodu, pravo na azil, koje obuhvaća pojedinačnu procjenu zahtjeva za azil uz odgovarajuća jamstva u skladu s međunarodnim pravom, pravo na ljudsko dostojanstvo i sigurnost, zaštitu od prisilnog nestanka, zabranu mučenja i zlostavljanja, ropstva i prisilnog rada, pravo na zaštitu osobnih podataka, zaštitu u slučaju uklanjanja, protjerivanja ili izručenja, slobodu vjeroispovijesti, uvjerenja, misli i savjesti te obvezu da interes djeteta bude na prvom mjestu kao i usvajanje rodno osjetljivog pristupa; nadalje podsjeća da moraju zajamčiti nediskriminaciju i proceduralna jamstva, kao što su pravo na učinkovit pravni lijek te pravo na spajanje obitelji te spriječiti odvajanje djece od njihovih roditelja ili zakonskih skrbnika;
5. primjećuje da Komisija tek treba procijeniti učinak provedbe njezinih uzastopnih okvira za politiku migracija, posebice globalnog pristupa migracijama i mobilnosti i novog Okvira za partnerstvo, na ljudska prava državljana trećih zemalja te utjecaj ljudskih prava na migracijsku suradnju EU-a s trećim zemljama, uključujući učinak potpore EU-a graničnim i sigurnosnim snagama partnerskih zemalja; ustraje u potrebi da se takvo preispitivanje provede sustavno i u sveobuhvatnom, uključivom i javnom obliku kako bi se osigurala puna usklađenost u pogledu ljudskih prava s vanjskom migracijskom politikom EU-a;
6. s velikom zabrinutošću prima na znanje nepostojanje operativnih, izvještajnih, nadzornih mehanizama i mehanizama evaluacije i odgovornosti za pojedinačne slučajeve kojima se prate potencijalne povrede i reagira na njih te nedostatak učinkovitih sudskih lijekova za osobe čija su prava navodno povrijeđena kao posljedica neformalnih sporazuma i financijske suradnje EU-a;
7. ponavlja da, kako bi politika Unije o migracijama pravilno funkcionirala, EU mora povećati svoju vanjsku suradnju sa zemljama podrijetla i raditi na osiguravanju održivog i učinkovitog ponovnog prihvata povratnika; traži da EU osigura da se sporazumi o ponovnom prihvatu i sporazumi o suradnji na upravljanju granicama sklapaju samo s trećim zemljama koje se izričito obvežu na poštovanje ljudskih prava, uključujući načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja i prava sadržana u Konvenciji UN-a o izbjeglicama; traži da EU osigura da ta suradnja ne dovede do kršenja tih prava te da nudi operativna sredstva kako bi se zajamčila učinkovita odgovornost u slučaju kršenja;

srijeda, 19. svibnja 2021.

8. primjećuje da većina od dosad sklopljenih 18 službenih sporazuma EU-a o ponovnom prihvatu obuhvaća ponovni prihvrat državljana trećih zemalja u tranzitnoj zemlji; ističe činjenicu da povratak u tranzitne zemlje podrazumijeva rizik od potencijalnih povreda ljudskih prava povratnika; podupire preporuku iznesenu u Komisijinoj ocjeni sporazuma EU-a o ponovnom prihvatu iz 2011. da bi EU u načelu uvijek trebao pokušati da se osoba ponovno prihvati u njezinoj zemlji podrijetla, u mjeri u kojoj okolnosti to dopuštaju;

9. poziva Komisiju da osigura ex transparentne procjene rizika, koje provode neovisna tijela EU-a i stručnjaci, kao što je Agencija EU-a za temeljna prava, o utjecaju svake formalne, neformalne ili financijske suradnje EU-a s trećim zemljama u području prava migranata i izbjeglica, uključujući žene, o lokalnim borcima za ljudska prava i civilnom društvu koji rade na obrani tih prava i, u mjeri u kojoj je to moguće, o učinku koji bi takva suradnja imala na širu populaciju u zemlji koja na nju utječe u pogledu pristupa pravima, doprinosa ljudskoj sigurnosti te mira i održivog razvoja; poziva Komisiju da utvrdi provedbene smjernice za agencije EU-a i države članice prije započinjanja suradnje s trećim zemljama; u tom pogledu traži poseban oprez u vezi sa zemljama koje se suočavaju s kontinuiranim ili zamrznutim sukobima i s povećanim rizicima od kršenja ljudskih prava; poziva Komisiju da osigura da je svaka suradnja EU-a s trećim zemljama u potpunosti formalizirana kako bi se osiguralo učinkovito praćenje sporazuma s trećim zemljama;

10. poziva Komisiju da uspostavi neovisan, transparentan i učinkovit mehanizam praćenja na temelju međunarodnog prava, Povelje i ciljeva održivog razvoja, kojim su obuhvaćena periodična izvješća o provedbi službenih, neslužbenih i financijskih sporazuma s trećim zemljama koji potencijalno mogu utjecati na prava migranata i izbjeglica te na rad boraca za ljudska prava i civilnog društva koje štiti ta prava u trećim zemljama, kao što su migracijska partnerstva, sporazumi o ponovnom prihvatu te međunarodna suradnja u upravljanju migracijama, uključujući izravno ciljanje izazova povezanih s migracijama i prisilnim raseljavanjem; naglašava da takav mehanizam praćenja mora biti participativan i javan; ustraje u potrebi da se osiguraju sredstva za civilno društvo i druge zainteresirane dionike kako bi mogli doprinijeti radu mehanizma; naglašava da bi takav sustav trebao doprinijeti osiguravanju odgovornosti za kršenja ljudskih prava, uključujući prisilna vraćanja kojima se krši načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja; poziva Komisiju da uspostavi mehanizam praćenja kojim se rezultati evaluacije i stručne preporuke propisno obuhvaćaju u odgovarajući sporazum, dogovor ili djelovanje; naglašava potrebu za jamčenjem parlamentarnog i demokratskog nadzora;

11. poziva EU da razmotri načine osiguravanja pristupa pravdi za osobe pogođene mjerama kojima se provodi suradnja između EU-a i trećih zemalja u pogledu migracija, među ostalim i uspostavom neovisnog i pristupačnog mehanizma za pritužbe; traži mjere kojima se jamči da oni koji bi mogli pretrpjeti kršenja ljudskih prava mogu pristupiti učinkovitim pravnim lijekovima te da stoga mogu dobiti naknadu ili odštetu;

12. napominje da su provedba i financiranje vanjske migracijske politike EU-a dodijeljeni različitim glavnim upravama Komisije i istaknute u politici EU-a o migracijama i azilu, kao i u razvojnoj i vanjskoj politici; napominje sa zabrinutošću da je to spajanje izvršnih odgovornosti stvorilo nedostatak dovoljnog i koherentnog nadzora nad aktivnostima Komisije koji bi Parlamentu omogućio da vrši demokratski nadzor nad vanjskom migracijskom politikom EU-a; ustraje u važnosti jamčenja koherentnosti, sinergije i komplementarnosti kako bi se izbjeglo preklapanje različitih alata;

13. ističe praktične implikacije na ljudska prava koje proizlaze iz sve većeg broja, a time i izvansudske prirode, neformalnih dogovora o povratku i ponovnom prihvatu koji su zaključeni bez odgovarajućeg demokratskog i parlamentarnog nadzora te nisu predmet sudske kontrole; napominje da su prava tražitelja azila suštinski ovisna o mogućnosti da sud utvrdi kršenje ljudskih prava; potiče Komisiju da izradi plan i poduzme sve potrebne mjere za pokretanje ili završetak pregovora te da u skladu s time potpiše sporazume o ponovnom prihvatu, da kao prioritet postavi sklapanje službenih sporazuma o ponovnom prihvatu, time osiguravajući potpuno poštovanje članka 218. stavka 6. UFEU-a te da osigura da službeni sporazumi EU-a o ponovnom prihvatu isključuju neslužbene sporazume; smatra da Parlament mora proučiti neslužbene sporazume kojima su obuhvaćene obveze o pitanjima koja su u njezovoj nadležnosti,

srijeda, 19. svibnja 2021.

kao što je ponovni prihvata, te da Komisija mora biti spremna poduzeti daljnje mjere, uključujući suspenziju, ako su ti neslužbeni sporazumi neusklađeni s Ugovorima; poziva Komisiju da uspostavi opći okvir za učinkovito praćenje i evaluaciju provedbe svih sadašnjih i budućih sporazuma EU-a o ponovnom prihvatu te da u njih uvrsti posebne odredbe o praćenju;

II. Poštovanje ljudskih prava i akteri EU-a koji provode vanjsku migracijsku politiku

14. prima na znanje povećanu ulogu Frontexa u praktičnoj i operativnoj suradnji s trećim zemljama, među ostalim i u pogledu povratka i ponovnog prihvata, borbe protiv trgovanja ljudima, pružanja osposobljavanja, operativne i tehničke pomoći nadležnim tijelima trećih zemalja u svrhu upravljanja granicama i granične kontrole, izvođenja operacija ili zajedničkih operacija na vanjskim granicama EU-a ili na državnim područjima trećih zemalja te raspoređivanja časnika za vezu i operativnog osoblja u trećim zemljama; traži redovnu procjenu potreba Agencije kako bi se osiguralo njezino optimalno funkcioniranje; poziva Komisiju da uspostavi neovisan, transparentan i učinkovit mehanizam praćenja svih aktivnosti koje provodi Frontex, što bi bilo dodatna mjera uz uspostavljeni interni mehanizam za pritužbe;

15. ističe važnost sporazuma o statusu za sigurnost vanjskih granica EU-a te za osiguravanja pravnog okvira za suradnju između Frontexa i tijela za upravljanje granicama trećih zemalja; podsjeća da su *ad hoc* sporazumi o statusu, koje treba odobriti Parlament, potrebni za raspoređivanje timova za upravljanje granicama Frontexa u treću zemlju u kojoj će članovi timova provoditi izvršne ovlasti; žali zbog toga što dvama dosad sklopljenim sporazumima o statusu nisu obuhvaćene posebne mjere za operacionalizaciju ljudskih prava kao dijela upravljanja granicama niti se osigurava da se materijalna podrška i obuka trećim zemljama ne pruža počiniteljima kršenja ljudskih prava; žali zbog toga što se tim sporazumima ne regulira jasno odgovornost za moguće kršenje ljudskih prava te traži da se u sve buduće sporazume o statusu uvrste takve mjere;

16. naglašava da se Uredbom (EU) 2019/1896⁽⁹⁾ od Frontexa zahtijeva da osigura pravodobno, dosljedno, transparentno, cjelovito i točno izvješćivanje Parlamenta o njegovim aktivnostima povezanim sa suradnjom s trećim zemljama, a posebice o onima koje su povezane s tehničkom i operativnom pomoći u području upravljanja granicama i povratka u treće zemlje, raspoređivanja časnika za vezu i detaljnih informacija o poštovanju temeljnih prava; poziva Frontex da redovito obavještava Pododbor Parlamenta za ljudska prava, Odbor za vanjske poslove te Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove o svim aktivnostima koje podrazumijevaju suradnju s nadležnim tijelima trećih zemalja, a posebice o operacionalizaciji ljudskih prava kao dijela takvih aktivnosti;

17. naglašava da bi se Uredbom (EU) 2019/1240⁽¹⁰⁾ trebala dodatno poboljšati sposobnost EU-a da koordinira, surađuje i razmjenjuje informacije između časnika za vezu zaduženih za imigraciju koji su raspoređeni u trećim zemljama, Komisije i agencija EU-a kako bi se učinkovitije odgovorilo na prioritete Unije u području migracija; ističe da je jedna od središnjih zadaća Upravnog odbora te mreže EU-a potpora razvoju sposobnosti časnika za vezu zaduženih za imigraciju, među ostalim i s pomoću izrade smjernica za provedbu ljudskih prava kao dio njihovih aktivnosti; poziva Komisiju da putem Upravnog odbora hitno izradi takve smjernice temeljene na ljudskim pravima;

18. podsjeća da druge aktere EU-a koji provode politiku vanjske migracije u kontekstu npr. pomorskih misija EU-a obvezuje i mjerodavno međunarodno pravo i da bi se proslijeđivanje informacija tijelima trećih zemalja koje u konačnici rezultira nezakonitim povratkom migranata i izbjeglica u nesigurne zemlje prema međunarodnom pravu moglo smatrati pomaganjem u kršenju ljudskih prava; naglašava da se vanjskom migracijskom politikom EU-a ne bi trebala podupirati presretanja na moru u okviru kojih se osobe vraćaju u nesigurne luke;

⁽⁹⁾ Uredba (EU) 2019/1896 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2019. o europskoj graničnoj i obalnoj straži i stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 1052/2013 i (EU) 2016/1624 (SL L 295, 14.11.2019., str. 1.).

⁽¹⁰⁾ Uredba (EU) 2019/1240 Europskog Parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o uspostavi europske mreže časnika za vezu zaduženih za imigraciju (SL L 198, 25.7.2019., str. 88.).

srijeda, 19. svibnja 2021.

19. preporučuje proširenje mandata, nadležnosti i proračuna Agencije za temeljna prava kako bi joj se omogućilo učinkovito praćenje vanjske dimenzije politika EU-a u području azila i migracija, među ostalim i izdavanjem upozorenja relevantnim tijelima u slučajevima nedostataka u području ljudskih prava; poziva Agenciju za temeljna prava da izradi relevantne alate i smjernice;

20. sa velikom zabrinutošću primjećuje da nije moguće utvrditi identitet većine ljudi koji umru tijekom pokušaja prelaska Sredozemlja; smatra da je potrebno uspostaviti koordinirani europski pristup kako bi se zajamčili brzi i učinkoviti postupci identifikacije te uspostaviti bazu podataka o osobama koje su preminule na putu prema EU-u, kao i o njihovoj imovini i osobnim stvarima kako bi se pružile informacije njihovim obiteljima i rodbini te olakšala identifikacija tijela; traži od EU-a i njegovih država članica da bolje koordiniraju i poboljšaju europsko djelovanje kako bi se zajamčile odgovarajuće i učinkovite operacije traganja i spašavanja;

III. Suradnja EU-a i financijska pomoć trećim zemljama u pogledu migracija

21. primjećuje da se od 2016. sve više primjenjuje povećana uvjetovanost između razvojne suradnje i upravljanja migracijama, uključujući vraćanje i ponovni prihvati; ističe da razvojna suradnja i pomoć EU-a mora biti usklađena s ciljevima održivog razvoja, pa i u kontekstu rodno povezanih djelovanja; u tom pogledu naglašava definiciju službene razvojne pomoći Odbora OECD-a za razvojnu pomoć i načela OECD-a o učinkovitosti razvojne pomoći; ponavlja da je prema člancima 21. UFEU-a i 208. UFEU-a primarni cilj politike razvojne suradnje Unije smanjenje i dugoročno iskorjenjivanje siromaštva, borba protiv nejednakosti i isključenosti, promicanje demokratskog upravljanja i ljudskih prava te jačanje održivog i uključivog razvoja; ističe da su takve mjere, zajedno s razvojem stabilnih institucija, ključne za rješavanje temeljnih uzroka migracija; stoga poziva Komisiju da osigura da politike razvojne suradnje, uključujući razvojnu pomoć ili bilateralna ili multilateralna partnerstva, ne budu u suprotnosti s načelima utvrđenima u članku 208. UFEU-a;

22. traži pristup humanitarnoj pomoći zasnovan na potrebama, kojim se poštuju humanitarna načela, međunarodno pravo o ljudskim pravima, međunarodno humanitarno pravo i međunarodno izbjegličko pravo; nadalje ističe da uvjetovanje humanitarne pomoći i hitne pomoći suradnjom s EU-om u području migracija nije kompatibilno s humanitarnim načelima;

23. podsjeća na to da je cjelovit i javni pregled dodjele sredstava EU-a trećim zemljama radi olakšavanja suradnje u pogledu migracijskih pitanja i dalje nedostupan; poziva Komisiju da zajamči potpunu transparentnost, među ostalim uspostavljanjem jasnog pregleda svih instrumenata u okviru proračuna EU-a koji se koriste za financiranje suradnje s trećim zemljama u području upravljanja migracijama, uključujući informacije o količini, svrsi i izvoru sredstava te detaljne informacije o svim drugim mogućim mjerama potpore koje su pružale agencije EU-a, kao što je Frontex, kako bi se osiguralo da Parlament može učinkovito izvršavati svoju institucionalnu ulogu obavljanja nadzora provedbe proračuna EU-a;

24. ističe cilj europskih financijskih instrumenata da podrže treće zemlje u razvoju potrebnog institucionalnog okvira i kapaciteta za upravljanje migracijama u svim njezinim aspektima uz istodobno usklađivanje s europskim i međunarodnim standardima; naglašava važnost dodjele znatnog udjela budućih sredstava EU-a za migracije skupinama civilnog društva, nevladinim skupinama i skupinama utemeljenim u zajednici te vladinim, međuvladinim, regionalnim i lokalnim organizacijama koje djeluju u trećim zemljama na pružanju pomoći, zaštiti i praćenju prava migranata, podupirući prisilno raseljene osobe i zajednicama domaćinima; naglašava važnost jamčenja da se znatan udio financiranja EU-a namijeni za poboljšanje ljudskih prava, međunarodne zaštite i budućih izgleda izbjeglica; traži da se financijskom potporom EU-a izrade održiva rješenja za lokalne i regionalne probleme, posebno one povezane s demokratskim procesima i vladavinom prava, socioekonomskim razvojem, zdravstvenom skrbi, obrazovanjem, temeljnim uzrocima siromaštva, zapošljavanjem mladih u zemljama podrijetla, socijalnom isključenosti, rodnom ravnopravnošću, klimatskim promjenama, sukobima i pristupom uslugama te da se promiču prava izbjeglica i jača samostalnost;

25. poziva Komisiju da redovno i javno izvještava Parlament o financiranju programa suradnje povezanih s migracijama u trećim zemljama i njihovim učinkom na ljudska prava i o načinima na koje partnerske zemlje to financiranje upotrebljavaju, uključujući radnu skupinu za instrumente vanjskog financiranja Odbora za vanjske poslove; žali zbog toga

srijeda, 19. svibnja 2021.

što Parlament nije uključen u nadzor kriznih fondova, uključujući uzajamne fondove EU-a; traži da se Parlamentu dodijeli istaknutija uloga u praćenju učinka upotrebe financijskih doprinosa EU-a za ljudska prava u tim trećim zemljama;

26. smatra da Parlament mora u potpunosti koristiti svoje ovlasti provedbe, nadzora i proračunske kontrole, kao i postupke revizije Europskog revizorskog suda, za razvojne fondove, uzajamne fondove, mogućnosti i druge instrumente financiranja koji se upotrebljavaju za ispunjavanje ciljeva politike EU-a povezanih s migracijama te osigurati da se odluke o financiranju EU-a i povezana dodijeljena sredstva pridržavaju načela zakonitosti i dobrog financijskog upravljanja Unije, u skladu s Financijskom uredbom EU-a ⁽¹⁾;

27. naglašava da je pristup zasnovan na ljudskim pravima primjenjiv na sve stupove NDICI-ja, uključujući odgovor na krizu u stupu brzog odgovora; ponovno naglašava da bi potrošnja povezana s migracijama u NDICI-ju trebala indikativno biti 10 % te da bi se aktivnosti povezane s migracijama u okviru NDICI-ja trebale usredotočiti na rješavanje temeljnih uzroka nezakonitih migracija i prisilnog raseljavanja te na potporu povećanoj suradnji radi omogućivanja sigurnih, urednih, zakonitih i odgovornih migracija, kao i na provedbu planiranih i dobro vođenih migracijskih politika i upravljanja; naglašava da je NDICI vanjski instrument i da bi trebalo postojati jasno razgraničenje između unutarnjih i vanjskih migracijskih politika, instrumenata i fondova EU-a; ističe da bi konačni sporazum o aktivnostima povezanim s migracijama u NDICI-ju trebao biti horizontalno usklađen s unutarnjim fondovima EU-a, kao i s instrumentom pretprijetne pomoći (IPA) kako bi se izbjegla preklapanja; napominje da bi se djelovanje povezano s migracijama u kriznim situacijama putem stupa djelovanja brzog odgovora trebalo posebno usmjeravati na potrebe koje se odnose na prisilno raseljavanje, uključujući potporu zajednicama domaćinima, u skladu s međunarodnim humanitarnim pravom i načelima; u tom pogledu ustraje u potrebi osiguravanja da višegodišnji financijski okvir 2021. – 2027. bude popraćen čvrstim okvirom ljudskih prava za utvrđivanje, provedbu i praćenje budućih programa suradnje u području migracija kako bi se isplata sredstava EU-a povezala s obvezama u području ljudskih prava;

IV. Ciljevi vanjske politike EU-a o ljudskim pravima i migracijama

28. podsjeća na obvezu EU-a i njegovih država članica u okviru Globalnog sporazuma o izbjeglicama da dijele odgovornost za učinkovitu i sveobuhvatnu zaštitu izbjeglica i da smanje pritisak na zemlje domaćine; u tom pogledu naglašava da bi EU i njegove države članice trebali povećati obveze u pogledu preseljenja, pritom jamčeći da preseljenje ne bude uvjetovano suradnjom tranzitne zemlje u pogledu ponovnog prihvata ili granične kontrole te pojačati sigurne i zakonite putove i spriječiti prisilno vraćanje izbjeglica iz zemalja domaćina; poziva EU i njegove države članice da doprinesu bolje strukturiranom i znatnijem financiranju zajednica i zemalja koje prihvataju najviše izbjeglica; ponovno ističe važnost potpune provedbe 23 ciljeva Globalnog sporazuma za sigurne, propisne i zakonite migracije; smatra da Parlament mora izvršavati propisan nadzor obaju sporazuma koje provodi EU;

29. traži od EU-a i njegovih država članica da vode migracijsku politiku koja u potpunosti odražava ljudska prava migranata i izbjeglica kako su sadržana u međunarodnom, regionalnom i nacionalnom pravu; poziva ESVD, Komisiju i države članice da surađuju s trećim zemljama u pogledu prava migranata kao integralne dimenzije politike EU-a o ljudskim pravima; ustraje u tome da bi veza između ljudskih prava i migracija trebala biti na odgovarajući način obuhvaćena okvirom bilateralnih dijaloga EU-a i relevantnih zemalja o ljudskim pravima; poziva delegacije EU-a u tim zemljama da pomno prate prava migranata, posebno u tranzitnim zemljama, kao i prava izbjeglica i interno raseljenih osoba; ističe hitnu potrebu za stvaranjem i jačanjem sigurnih i zakonitih putova migracija i zaštite kako bi se zajamčila ljudska prava i izbjegli gubici života; ustraje u potrebi za proaktivnim angažiranjem EU-a u zemljama u kojima su borci za ljudska prava i organizacije civilnog društva i organizacije zasnovane u zajednicama, uključujući one koji štite živote migranata i tražitelja azila koji su u opasnosti, pod prijetnjom ili su kriminalizirani zbog svojeg legitimnog rada;

⁽¹⁾ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredbi (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

srijeda, 19. svibnja 2021.

30. traži od EU-a da provede globalnu kampanju kako bi se pružila potpora sveopćoj ratifikaciji Ženevske konvencije u pogledu statusa izbjeglica i njezina protokola iz 1967.; apelira na države članice da budu predvodnice, pridržavajući se Konvencije UN-a o pravima radnika migranata, koja je jedna od temeljnih konvencija UN-a u području ljudskih prava;

31. smatra da na multilateralnim forumima EU mora preuzeti vodeću ulogu u podupiranju razvoja politike i normi u vezi s pravima migranata; ističe ključnu ulogu međunarodnih organizacija, regionalnih tijela i nevladinih organizacija kao što su Međunarodni odbor Crvenoga križa, visoki povjerenik UN-a za izbjeglice (UNHCR) i Agencija UN-a za pomoć palestinskim izbjeglicama na Bliskom istoku (UNRWA) te OHCHR i posebni izvjestitelj UN-a za ljudska prava migranata; poziva Komisiju i države članice da povećaju financijsku i političku potporu tim organizacijama i tijelima;

32. traži od EU-a da u osmišljanje, provedbu i evaluaciju projekata koji se provode u trećim zemljama uključi dijasporu, pogođene zajednice, organizacije pod vodstvom izbjeglica i migranata, posebno one koje vode žene, te predstavnike civilnog društva;

o

o o

33. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.
